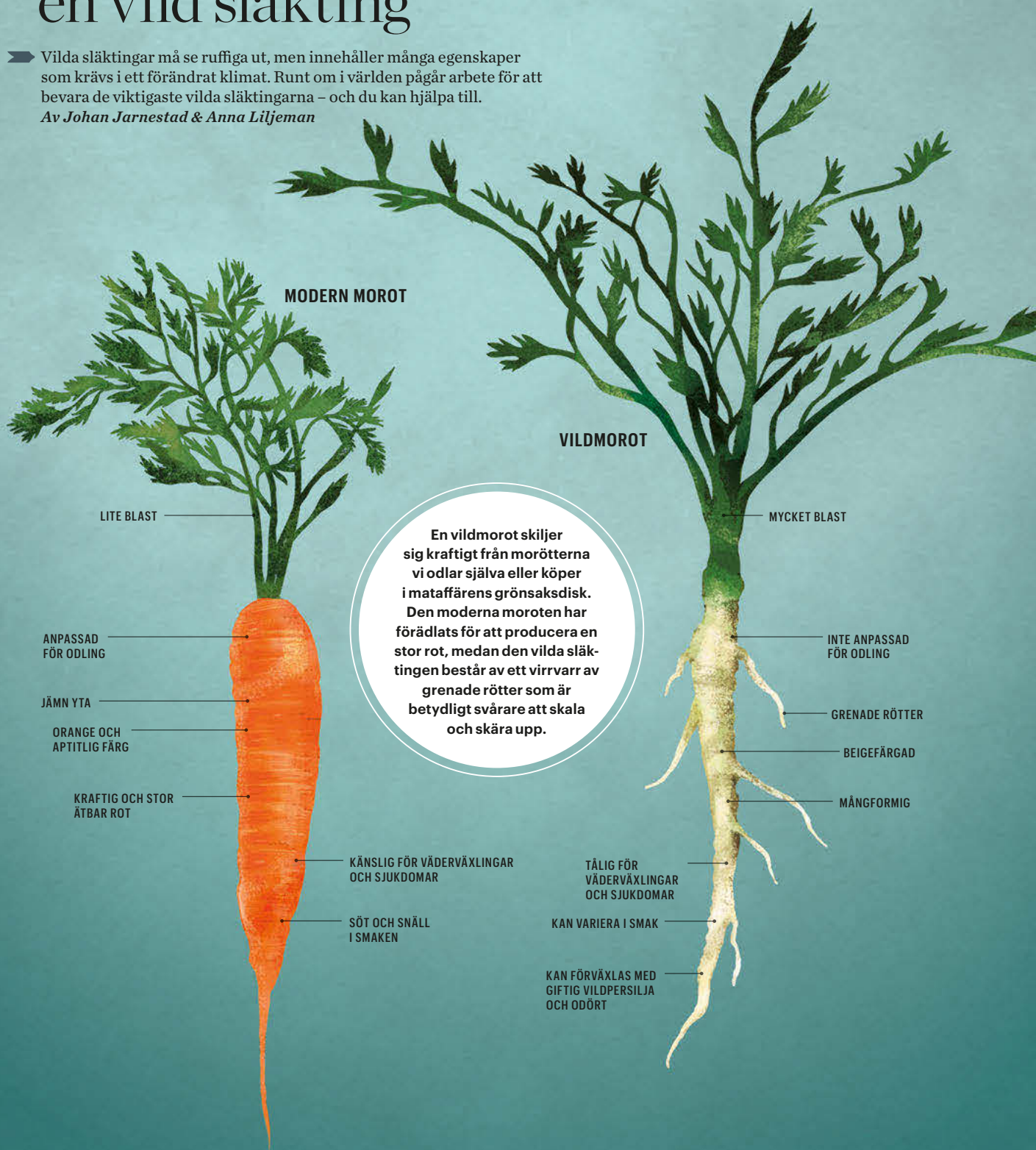

Så känner du igen en vild släkting

► Vilda släktingar må se ruffiga ut, men innehåller många egenskaper som krävs i ett förändrat klimat. Runt om i världen pågår arbete för att bevara de viktigaste vilda släktingarna – och du kan hjälpa till.
Av Johan Jarnestad & Anna Liljeman

DÄRFÖR BEHÖVS VILDA SLÄKTINGAR

VILDEVETE

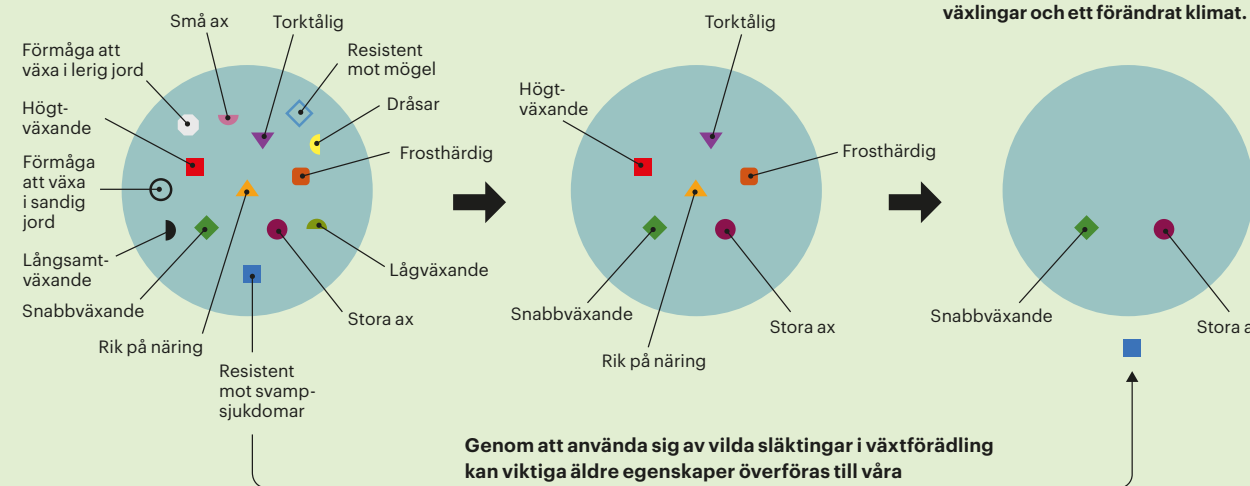
1 | Vilda grödor har en stor genetisk variation. Dessa plantor besitter en lång rad egenskaper som gör att de kan stå emot sjukdomar och hantera väderväxlingar. Samtidigt lämpar de sig mindre bra för odling.

TIDIGT DOMESTICERAT VETE

2 | Genom växtförädling har grödor gradvis anpassats för att lämpa sig bättre för odling. Vi människor ville till exempel att veteplantor skulle producera betydligt större ax så att vi fick ut så mycket mat som möjligt från varje strå.

MODERN VETE

3 | Dagens vete har en jämförelsevis liten genetisk variation och har förädlats för att gynna några få dominerande egenskaper. På kuppen har andra egenskaper som exempelvis sjukdomsresistens gått förlorade. Därför blir vete, och andra moderna grödor, ganska känsliga för väderväxlingar och ett förändrat klimat.

HÄR FINNS DE VIKTIGASTE VILDA SLÄKTINGARNA

HJÄLP TILL!

Forskare ser gärna att privatpersoner håller utkik efter vilda släktingar i naturen. Med växtappen *iNaturalist* kan du ta ett foto av ditt fynd och logga det tillsammans med gps-koordinaterna. I appen går det också att få hjälp att hitta rätt artnamn. Den som är riktigt flitig kan följa upp fyndet och rapportera när växten blommar eller går i frö. På samma sätt är det möjligt att rapportera in vilda släktingar via den svenska motsvarigheten, som heter Artportalen.

www.inaturalist.org
www.artportalen.se

NÅGRA AV DE 115 NORDISKA ARTER SOM ÄR EXTRA VIKTIGA ATT BEVARA

MOROT
PARKSMULTRON
SVARTSENP
SOCKERBETA

PIPLÖK
RÖDKLÖVER
ÄLVSALLAT
VÄRGYLLEN

SANDSALLAT
SAMMETSBJÖRNBAR
STRANDKÅL
VITKLÖVER

PEPPARROT
JORDGUBBAR
VILDAPEL
HUMLE